

LIETUVOS RESPUBLIKOS TRIŠALĖ TARYBA

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2022-03-01 Nr. TTP-3

Vilnius

Posėdis įvyko 2022-03-01.

Posėdžio pirmininkas Vytautas Šilinskas

Posėdžio sekretorė Valda Pranckuvienė

Dalyvavo:

Vyriausybės atstovai: Alminas Mačiulis – Vyriausybės kanclerio pavaduotojas, Aušra Gratulevičienė – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės patarėja, Vytautas Šilinskas – socialinės apsaugos ir darbo viceministras, Vita Baliukevičienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės vadovė, Gediminas Norkūnas – finansų viceministras, Audronė Miknevičienė – Finansų ministerijos Finansų politikos departamento vyresnioji patarėja, Jovita Neliupšienė – ekonomikos ir inovacijų viceministrė, Linas Kadys – Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Ūkio plėtros departamento Žmogiškųjų išteklių plėtros skyriaus vedėjas.

Profesinių sąjungų atstovai: Inga Ruginienė – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos pirmininkė, Kristina Krupavičienė – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkė, Aleksandras Posochovas – Lietuvos paslaugų sferos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas, Dalia Jakutavičė – Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacijos pirmininkė, Rimtautas Ramanauskas – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkės pavaduotojas, Ričardas Garuolis – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ generalinis sekretorius, Kęstutis Juknis – Lietuvos profesinės sąjungos „Sandrauga“ pirmininkas.

Darbdavių organizacijų atstovai: Rūta Skyrienė – asociacijos „Investors' Forum“ vykdomoji direktorė, Andrius Romanovskis – Lietuvos verslo konfederacijos prezidentas, Aurelija Gabrielė Maldutytė – Lietuvos darbdavių konfederacijos prezidiumo narė, Artūras Telmentas – Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos LINAVA Prezidiumo narys, Gediminas Rainys – Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos patarėjas ekonomikos klausimais.

Kiti asmenys: Konstantinos Papatakis – Tarptautinės darbo organizacijos atstovas, Monika Matulevičiūtė – vertėja, Irena Segalovičienė – Respublikos Prezidento vyriausioji patarėja, Vaida Budzevičienė – Respublikos Prezidento patarėja, Inga Balnanosienė – Užimtumo tarnybos direktorė, Vydūnas Trapinskas – VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ Talentų plėtros komandos vadovas, Bronius Bučelis – Lietuvos kelių ir autotransporto darbuotojų profesinių sąjungų federacijos pirmininkas, Irena Mickevičiūtė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės patarėja, Eglė Radišauskienė – Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė, Akvilė Razumienė – Lietuvos verslo konfederacijos patarėja-teisininkė, Eigilė Čygaitė-Elzbergienė – Lietuvos pramonininkų konfederacijos Verslo aplinkos ir ekonomikos departamento ekspertė, Kristina Maksvytienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo rinkos grupės vadovė, Indrė Raubė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo rinkos grupės patarėja, Milda Kojelienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo rinkos grupės patarėja, Rasa Malaiškienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo rinkos grupės patarėja, Jelena Polijančuk – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės vyresnioji patarėja, Aleksandr Tolstoj – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo aplinkos skyriaus patarėjas, Agnė Nakčerienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės patarėja, Viktorija Trachimovič – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus vyriausioji specialistė, Tautvydas Zesas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės patarėjas, Jurgita Vitkauskienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės patarėja, Ramunė Motiejūnaitė-Pekkinen – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos viešųjų ryšių specialistė, Erika Alonderytė – BNS žurnalistė.

Darbotvarkė.

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

1. ES valstybių narių reglamentavimo dėl nekonkuravimo susitarimo, kelionės laiko, padidinto apmokėjimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis bei papildomų poilsio garantijų taikymo darbuotojams, auginantiems vaikus ar dirbantiems tam tikros kategorijos darbą, apžvalga.
2. Situacijos darbo rinkoje apžvalga.
3. Dėl trūkstamų aukštos pridėtinės vertės sektorių specialistų pritraukimo į Lietuvą.
4. Dėl kito Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio.

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

Vytautas Šilinskas paklausė, ar Trišalės tarybos nariai turi pastabų darbotvarkei.

Kristina Krupavičienė informavo, kad LPS „Solidarumas“ Trišalės tarybos nariams laišku siuntė pasiūlymą dėl Lietuvos Respublikos trišalės tarybos darbo grupės sudarymo darbuotojų iš Ukrainos problemoms spręsti vykstant karui Ukrainoje ir pasiūlė aptarti padėtį Ukrainoje bei imtis bendrų veiksmų su Vyriausybės pagalba.

Vytautas Šilinskas pritarė, kad tai galėtų būti papildomas klausimas.

Andrius Romanovskis pasisakė dėl informacijos pateikimo apie humanitarinę situaciją dėl pabėgėlių nuo karo Ukrainoje.

Vytautas Šilinskas informavo, kad šie aspektai galėtų būti aptarti svarstant darbotvarkės klausimą apie aktualiausią situaciją darbo rinkoje. Taip pat jis informavo, kad posėdyje dalyvauja Tarptautinės darbo organizacijos ekspertas Konstantinos Papadakis, kuris pristatys prezentaciją apie socialinį dialogą, o po to SADM atstovė Jurgita Vitkauskienė pristatys prezentaciją apie kolektyvinių sutarčių nuostatų naudą darbdaviams.

NUTARTA. Pritarti posėdžio darbotvarkei, įtraukiant į ją papildomus klausimus.

1. SVARSTYTA. Tarptautinės darbo organizacijos atstovo pateikta informacija apie socialinio dialogo tendencijas.

Konstantinos Papadakis, Tarptautinės darbo organizacijos (toliau – TDO) socialinio dialogo ekspertas, padėjo už kvietimą dalyvauti Trišalės tarybos posėdyje ir pristatė skaidres apie socialinio dialogo tendencijas Europoje ir pasaulyje, nurodydamas, kaip socialinis dialogas vyko prieš Covid-19 pandemiją ir jai prasidėjus.

Vytautas Šilinskas ir kiti Trišalės tarybos nariai pasiūlė tęsti pristatymą tik anglų kalba, nurodydamas, jog vėliau pristatymas bus išverstas ir norintiems susipažinti bus atsiųstas.

Trišalės tarybos nariai pritarė šiam pasiūlymui.

Konstantinos Papadakis tęsė pristatymą anglų kalba.

(...)

Ričardas Garuolis paprašė vertimo, pabrėždamas, kad yra svarbi tema.

Konstantinos Papadakis, tęsdamas pristatymą, kalbėjo apie bendras socialinio dialogo tendencijas Europoje dar prieš Covid-19 pandemiją. Nurodė, kad daugiausiai socialinis dialogas vyko įmonių lygmenyje, kalbėjo apie jo silpnąsias vietas ir galimybes. Taip pat jis informavo, kad 2020-2021 metais TDO atliko tyrimą, vertino visus socialinio dialogo rezultatus ir nurodė socialinio dialogo formų sprogimą, kuriomis buvo formuojama reakcija į krizę. Informavo, kad 102 valstybėse buvo suskaičiuoti 387 bendri socialinio dialogo rezultatai (susitarimai, protokolai) be įmonių lygmens, kurie buvo naudojami tam, kad pasaulis galėtų prisitaikyti prie pandeminės situacijos. Nurodė, kad dauguma socialinio dialogo formų buvo susiję su atlyginimų ir užimtumo apsauga, akcentavo trišalį socialinį dialogą. Kitas svarbus rezultatas – darbo vietų pritaikymas prie naujos realybės. Akcentavo, kad tuo metu taip pat vyko daug dvišalio socialinio dialogo, stengiantis darbuotojams užtikrinti saugias ir

sveikas darbo sąlygas. Buvo siekiama sureglamentuoti naujoviškas darbo formas. Taip pat jis pateikė skubių situacijų valdymo priemonių pavyzdžius ir nurodė socialinio dialogo spragas šiame laikotarpyje. Kalbėjo apie kai kuriose valstybėse parengtus ekonomikos gaivinimo planus. Apibendrindamas jis sakė, kad socialinis dialogas yra reikalingas, ypač ekonomikos gaivinimo kontekste, tai yra dėl praktinių priežasčių visoms pusėms. Suinteresuotos šalys tampa informuotomis, prisiima atsakomybę, o tai sumažina ir konflikto riziką. Akcentavo, kad į socialinį dialogą reikia įtraukti kuo daugiau žmonių, o jis turi būti naudingas visoms šalims tiek iš teisinės, tiek iš praktinės pusės, tiek viešajame, tiek ir privačiame sektoriuje. Socialinis dialogas turi būti efektyvus, o tai apima ne tik pasikeitimą informacija, bet ir konsultacijas bei derybas. Pasisakė apie sritis, kuriose socialinis dialogas turi atlikti savo vaidmenį. Pabrėžė stiprių socialinių partnerių organizacijų poreikį, taip pat teisinės aplinkos, tinkamai veikiančių darbo inspekcijų ir ginčų sprendimo mechanizmų reikalingumą. Pabrėžė ir politinės valios poreikį, kad visos šalys norėtų dalyvauti socialiniame dialoge ir būtų noras pasiekti tikrą ir efektyvų rezultatą. TDO atstovas pasiūlė esant poreikiui su juo susiekti.

Vytautas Šilinskas padėkojo TDO atstovui už pristatymą, pritardamas, kad socialinis dialogas yra labai svarbi tema, ties kuria numatoma toliau dirbti ir ją plėtoti.

NUTARTA. Išklaudyta Tarptautinės darbo organizacijos atstovo pateikta informacija apie socialinio dialogo tendencijas.

Vytautas Šilinskas pasiūlė sukeisti darbotvarkės klausimus vietomis ir pirma svarstyti užimtumo situacijos klausimą, o po to klausimą dėl trūkstamų aukštos pridėtinės vertės sektorių specialistų pritraukimo į Lietuvą.

Trišalės tarybos nariai pritarė šiam pasiūlymui.

2. SVARSTYTA. Situacijos darbo rinkoje apžvalga.

Inga Balnanosienė, Užimtumo tarnybos direktorė, pasiūlė, kad Užimtumo tarnybos (toliau – UŽT) parengtos skaidrės apie situaciją darbo rinkoje Trišalės tarybos nariams susipažinimui būtų išsiųstos po posėdžio, o šiuo metu ji norinti pasidalinti aktualia informacija apie situaciją Lietuvos darbo rinkoje dėl Rusijos karo prieš Ukrainą. Ji prašė Trišalės tarybos narių pasidalinti informacija apie tai, kad UŽT interneto svetainėje yra pateikiama pagrindinė informacija apie ukrainiečių įdarbinimą, kuri yra nuolat atnaujinama. Taip pat pabrėžė, kad aktualiausia informacija skelbiama ir ukrainiečių kalba. Nurodė, kad interneto svetainėje galima rasti atmintinę apie tai, kur galima rasti pagalbą dešimtyje regionų, taip pat paskirti žmonės tiek darbui su darbdaviais, tiek su ieškančiais darbo. Informavo, kad UŽT skambučių centras, kuris dirba ir šeštadieniais bei sekmadieniais, konsultuoja ne tik užimtumo klausimais, bet pateikia ir bendro pobūdžio informaciją. Akcentavo, kad glaudžiai bendradarbiaujama su Užsienio reikalų ministerija. Sakė, kad kiekviename mieste renkama informacija apie darbo vietas, kurios gali būti pasiūlytos atvykstantiems iš Ukrainos žmonėms. Šiuo metu visoje Lietuvoje yra daugiau nei 1000 pasiūlymų ir šis skaičius auga. Kol kas skambučių sulaukta tik iš darbdavių. Informavo, kad antradienio ryte Alytuje, centrinėje įstaigoje, priimančioje pabėgėlius, buvo 30 žmonių, kurie pradėjo naudotis savivaldybės suteikta pagalba. Vilniuje buvo 2 moterys, kurios buvo atvykusios šiek tiek anksčiau. Sakė, kad yra dirbama jų integracijos į darbo rinką kryptimi. Nurodė, kad konsultacijos visuose UŽT skyriuose vyksta anglų ir rusų kalbomis, pabrėžė, kad kalba yra nepolitizuojama, tai yra bendravimo priemonė.

Vytautas Šilinskas papildė informaciją nurodydamas, kad jei atvykę žmonės neturi kur gyventi, jie yra nukreipiami į Alytų, ten yra užregistruojami ir jiems teikiama įvairi pagalba. Taip pat nurodė, kad tie, kurie atvyksta savarankiškai, naudodamiesi beviziu režimu, registruojasi

savarankiškai ir patys ieško vietų, kur gyventi, bet anksčiau ar vėliau, tikėtina, kad jie taip pat kreipsis į UŽT.

Dalia Jakutavičė klausė, ar numatoma šiems žmonėms lengvinti įsidarbinimo sąlygas ir procedūras, atkreipdama dėmesį, kad jie nebūtinai bus aukštos kvalifikacijos specialistai.

Inga Balnanosienė informavo, kad dėl įsidarbinimo sąlygų palengvinimo šiems žmonėms yra suderinta su Migracijos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos. Nurodė, kad ukrainiečiai yra atleidžiami nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti arba gauti sprendimą dėl įdarbinimo; žmonės, atvykę su pasu arba galiojančiu kelionės dokumentu, gali pradėti dirbti iš karto, o neturintiems dokumentų Migracijos departamentas įsipareigojo per 72 val. išduoti vizas humanitariniu pagrindu, kurias turėdami jie taip pat iš karto gali pradėti dirbti. Nurodė, kad nesvarbūs tampa kvalifikacijos elementai, nes šie žmonės darbinasi kaip Lietuvos Respublikos piliečiai, t. y., jei jų kvalifikacija atitinka įmonės poreikius, jie iš karto gali pradėti dirbti. Akcentavo, kad, be abejojimo, bus darbo vietų, kur bus reikalingas aukštojo mokslo baigimo diplomas. Kalbėjo, kad yra susisiekiama su Studijų kokybės vertinimo centru, kad būtų suderinti veiksmai dėl jų kvalifikacijos pripažinimo Lietuvoje.

Andrius Romanovskis padėkojo už pateiktą svarbią informaciją darbdaviams. Pabrėžė tvarkų ir procedūrų žinojimo svarbą darbdaviams, nurodydamas, kad ši informacija galėtų būti nurodyta vienoje vietoje ir prie to galėtų prisidėti ir Valstybinė darbo inspekcija. Taip pat jis klausė dėl šių asmenų sveikatos draudimo situacijos.

Inga Balnanosienė sakė, kad artimiausiu metu UŽT ir VDI interneto svetainėse bus nuorodos ir nukreipimai į institucijas, kad būtų dalijamasi ta pačia vieninga informacija. Sakė, kad Sveikatos apsaugos ministerijos atstovai patikino, kad karo pabėgėliai yra drausti sveikatos draudimu, jie yra įtraukti į vidaus reikalų ministrės įsakymą, kuris Teisės aktų registre yra paskelbtas 2022 m. vasario 28 d.

Kristina Krupavičienė pabrėžė, kad svarbu yra visiems dalintis tinkama informacija. Diskusijai ji iškėlė klausimą apie tolimųjų reisų vairuotojų problemas dėl dokumentų pasibaigimo, taip pat kalbėjo apie ukrainiečius, norinčius grįžti į Ukrainą, tačiau jie norėtų, kad darbo vietos jiems liktų. Taip pat kalbėjo apie galimą baltarusių bėgimą iš Baltarusijos. Pateikė pavyzdį, kaip Lenkijoje sprendžiama darželių trūkumo problema.

Vytautas Šilinskas pritarė situacijai dėl šauktinio amžiaus vyrų likimo Ukrainoje, paskelbus mobilizaciją. Pabrėžė, kad darbdaviams planuojant darbo vietas svarbu girdėti, kad daugiausiai iš Ukrainos atvyks moterys ir vaikai. Atkreipė dėmesį dėl būsimos vaikų darželių problemos.

Inga Balnanosienė pritarė, kad reiktų surasti vieningą sprendimą dėl vyrų išleidimo grįžti į Ukrainą, galbūt reiktų pasitarti su VDI. Kalbėjo apie situacijos stebėjimą Klaipėdos uoste, kur gali būti atleista grupė darbuotojų.

Kęstutis Juknis pritarė temos aktualumui. Jis kalbėjo apie kilusius ginčus dėl priimtinos kalbos, kai dokumentai įmonėje nėra verčiami, o darbuotojai, nesuprantantys kalbos, darbdavio yra apgaulinėjami. Tačiau, nurodė, tikintis, kad tokios apgaulės nebus. Taip pat klausė, kaip galėtų būti skatinamos įmonės, priimančios karo pabėgėlių darbuotojų grupes. Kalbėjo apie socialiai remtinas įmones. Kalbėjo apie paruoštas atmintines žmonėms, kur jiems kreiptis, kai atsiranda problemų.

Vytautas Šilinskas atkreipė dėmesį, kad Darbo kodekso 42 str. 2 d. jau yra nurodyta, kad darbuotojui leidžiama dirbti tik tada, kai jis supažindinamas su darbo sąlygomis ir kitais reikalavimais. Sakė neįsivaizduojantis, kaip galima supažindinti darbuotoją jam nesuprantama kalba. Pritarė pasiūlymui, kad į informacijos teikimo procesą iš karto įsitrauktų ir VDI.

Aurelija Maldutytė padėkojo už dalinimąsi informacija. Ji kalbėjo apie Trišalėje taryboje svarstytą Darbo kodekso pakeitimą dėl darbuotojui suprantamos kalbos ir teiravosi, kodėl šis teisės akto projektas dar neužregistruotas Seime. Taip pat ji prašė patikslinti dėl įdarbinimo

įmonių galimybių įdarbinti kaip Lietuvos įmones, neturint Užsieniečių teisinės padėties įstatymo 62 str. 6 d. pakeitimo.

Inga Balnanosienė atsakė, kad nereikia leidimo ir jie darbintis gali visur, kur nori taip, kaip lietuviai. Tačiau nurodė, kad dar pasitikslius dėl šio aspekto.

Aurelija Maldutytė nurodė, kad per siaura yra šias nuostatas taikyti tik iš Ukrainos atvykstantiems žmonėms. Minėjo atvykstančius iš Baltarusijos ir Moldovos.

Vytautas Šilinskas nurodė pasitiksliantis dėl minėto Darbo kodekso pakeitimo įstatymo projekto. Nurodė, kad žmonės nuo karo bėga iš Ukrainos ir pirmiausiai reikia padėti iš ten atvykstantiems žmonėms, o paskui žiūrėti, iš kur prisitraukti protingų ir talentingų žmonių.

Artūras Telmentas pabrėžė, kad ukrainiečiai pirmiausiai renkasi Lenkiją, o ne Lietuvą ir nurodė argumentus. Nurodė, kad pasibaigusį vairuotojo kortelės galiojimą tęsia Lietuvos TSA. Mano, kad reikia greitų sprendimų čia ir dabar.

Vytautas Šilinskas padėkojo visiems už susitelkimą.

Rimtautas Ramanauskas kalbėjo apie grynų pinigų išėmimo iš bankomatų limito problemą ukrainiečiams, kurie nori grįžti į Ukrainą, tačiau dėl esamos tvarkos turi laukti kelias dienas, kol galės iš bankomatų išimti didesnę pinigų sumą. Pasisakė, kad reikėtų padėti tiems žmonėms išsigryninti pinigus.

Artūras Telmentas atsakė, kad darbdaviai negali kitaip darbuotojams išmokėti ir priminė, kad transporto sektoriuje buvo prašoma palikti galimybę bent komandiruotpinigius mokėti grynaisiais.

Andrius Romanovskis mano, kad galima sutarti ir rasti sprendimą šioje situacijoje. Mano, kad reiktų ruošti ukrainiečių atvykimui, svarbu darbdaviams registruoti darbo vietas Užimtumo tarnyboje, kad būtų žinoma kokių darbuotojų reikia. Kvietė valstybės institucijas elgtis greitai.

Inga Ruginienė siūlė atidėti darbuotojų trūkumo problemos sprendimo įdarbinant darbuotojus iš trečiųjų šalių klausimą, o koncentruotis į humanitarinę pagalbą nuo karo pabėgusiems ukrainiečiams. Ji pritarė dėl VDI vaidmens teikiant informaciją. Taip pat kalbėjo apie profesinių sąjungų siūlomą paramą ir pagalbą.

Rūta Skyrienė kalbėjo apie privačiame sektoriuje greitai priimamus sprendimus. Ji pasiūlė lanksčiau taikyti esamą nuostatą, kad paslaugų sferoje negali dirbti lietuvių kalbos nemokantys darbuotojai.

Vytautas Šilinskas pritarė, kad yra likę nemažai senų įstatymų nuostatų ir paminėjo Ekonomikos ir inovacijų ministerijos iniciatyvą dėl galimų pakeitimų.

Ričardas Garuolis pritarė Ingos Ruginienės nuomonei dėl darbuotojų trūkumo iš trečiųjų šalių problemos atidėjimo. Atkreipė dėmesį į darbo vietas, kuriose tikrai reikia mokėti lietuvių kalbą. Mano, kad būtų galima susitarti su Lietuvos bankų asociacija dėl limitų pakeitimo.

Andrius Romanovskis kalbėjo apie situaciją transporto sektoriuje, t. y. kas galėtų pakeisti į Ukrainą grįžtančius ukrainiečius jų darbo vietose, paminėjo Kazachstano piliečius, nurodydamas, kad jie būtų ne papildomai priimami, bet vietoj ukrainiečių. Atsakė Ričardui Garuoliui dėl pinigų išgryninimo limitų.

Vytautas Šilinskas apibendrino, kad toliau bus bendradarbiaujama ir kartu dalinamasi informacija.

NUTARTA:

1. Išklaudyta informacija apie situaciją darbo rinkoje dėl Rusijos karo Ukrainoje.

2. Užimtumo tarnybos parengtas skaidres apie situacijos darbo rinkoje apžvalgą persiųsti Lietuvos Respublikos trišalės tarybos nariams.

3. SVARSTYTA. Dėl trūkstamų aukštos pridėtinės vertės sektorių specialistų pritraukimo į Lietuvą.

Jovita Neliupšienė kalbėjo apie tikslą – kaip galima sparčiau auginti Lietuvos ekonomiką, kuri yra diversifikuota. Nurodė, kad, statistikos duomenimis, pažangių sričių sektoriuose dirbančių darbuotojų skaičių Lietuva yra antra nuo galo visoje ES, o techninių sričių profesijų specialistai uždirba 1,5 karto daugiau ES ribose. Pabrėžė, kad tai yra argumentai, dėl kurių reikia auginti talentus. Kalbėjo apie atliktas darbdavių apklausas, kurios rodo, kad švietimo sistema negali pasivyti reikalingo poreikio, kurio reikia. Pabrėžė, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerijos trūkstumų profesijų kuruojamame sąraše yra itin aukštos kvalifikacijos specialistai ir tai yra ne tas pats sąrašas, už kurį atsakinga Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Vydūnas Trapinskas, VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ Talentų plėtros komandos vadovas, pristatė skaidres „Dėl trūkstumų aukštos kvalifikacijos specialistų pritraukimo į Lietuvą“ (*skaidrės pridėamos*). Kalbėjo apie problematiką, valstybės orientaciją, kuri yra numatyta 2021-2023 m. Nacionaliniame pažangos plane nustatytuose sektoriniuose prioritetuose. Jis atkreipė dėmesį, kad Lietuva yra viena iš mažiausiai dirbančių pažangiuose ekonomikos sektoriuose darbuotojų turinti šalių, – Lietuvoje dirba apie 13,6 proc., o ES vidurkis – yra 18,8 proc. Norint susilyginti su ES vidurkiu, Lietuvoje į šiuos sektorius turėtų migruoti apie 70 tūkst. dirbančiųjų. Norint, kad taip būtų, yra reikalingi pokyčiai Lietuvos švietimo sistemoje, reikalinga tikslinė perkvalifikavimo programa ir užsienio specialistų pritraukimas. Kalbėjo apie praktinius pavyzdžius, kodėl investuotojai nesirenka Lietuvos arba paskutiniame etape nusprendžia neinvestuoti. Pabrėžė, kad Lietuva turi galimybę skirti didesnę dėmesį aukštos kvalifikacijos specialistų pritraukimui į Lietuvą. Nurodė, kad šiuo metu į Lietuvą kasmet atvyksta iki 300 aukštos kvalifikacijos specialistų, yra siekiama, kad šis kaičius augtų bent 50-100 asmenų per metus. Kalbėjo apie sklandaus talento pritraukimo į Lietuvą „kelią“ bei jau įgyvendinamas iniciatyvas, apie siūlomą finansinių paskatų mechanizmą pritraukiamiems aukštos kvalifikacijos specialistams ir įmonėms, taip pat nurodė sąlygas tokiems asmenims. Pranešėjas įvardino šalis, iš kurių tikimasi pritraukti daugiausiai talentų.

Vytautas Šilinskas papildė informuodamas, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerijos vykdyti pokyčiai dėl įmonių relokavimo davė rezultatų. Nurodė, kad ir toliau reikia stengtis ir dirbti.

Aurelija Maldutytė pasitiksino dėl per aukštai iškeltos atlyginimų kartelės iki 1,5 VDU, sakydama, kad ES reikalauja iki 1,2 VDU, siūlydama, kad reikėtų pažeminti iki 1,2 VDU ir nurodė argumentus.

Vytautas Šilinskas ir Jovita Neliupšienė atsakė į klausimą, nurodydami, kad tikslas yra prisitraukti aukščiausios kvalifikacijos specialistus, tačiau tuo pačiu atliepiant ir į šiuo metu vykstančius įvykius.

Rūta Skyrienė sakė pritarianti Aurelijos Maldutytės pozicijai. Taip pat nurodė, kad su esamomis „Sodros“ lubomis Lietuva yra nekonkurencinga.

Vytautas Šilinskas pasisakė apie atskiruose sektoriuose taikomų mokestinių lengvatų poveikį, tačiau akcentavo, kad visada reikia žiūrėti, kuo jas pakeisti, paminėjo Turto mokesčio nebuvimą. Atkreipė dėmesį į didelę pajamų nelygybę Lietuvoje.

Ričardas Garuolis klausė dėl saugiklių, kad nebūtų socialinio dempingo.

Jovita Neliupšienė nurodė, kad šio posėdžio metu buvo pristatytos siūlomos finansinės paskatos, kad būtų galima pritraukti aukštos kvalifikacijos darbuotojus, tačiau pabrėžė, kad yra ir daugiau kriterijų.

Vytautas Šilinskas pabrėžė, kad geriausias taikytinas kriterijus yra atlyginimo dydis.

Aurelija Maldutytė pasisakė apie darbuotojų nuomos problemas.

NUTARTA. Išklausyta informacija dėl trūkstumų aukštos pridėtinės vertės sektorių specialistų pritraukimo į Lietuvą.

4. SVARSTYTA. Dėl kito Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio.

Vytautas Šilinskas pasiūlė likusius klausimus, kuriuos parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, perkelti į kitą posėdį ir pasiūlė kito posėdžio datą – kovo 29 d. 14.00 val.

Trišalės tarybos nariai pritarė šiam pasiūlymui.

NUTARTA:

1. Kitą Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdį organizuoti 2022 m. kovo 29 d. 14.00 val.

2. Posėdyje apsvarstyti perkeltus klausimus:

2.1. ES valstybių narių reglamentavimo dėl nekonkuravimo susitarimo, kelionės laiko, padidinto apmokėjimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis bei papildomų poilsio garantijų taikymo darbuotojams, auginantiems vaikus ar dirbantiems tam tikros kategorijos darbą, apžvalga.

2.2. Informacija apie darbdaviui naudingas kolektyvinių sutarčių nuostatas.

Posėdžio pirmininkas

Vytautas Šilinskas

Posėdžio sekretorė

Valda Pranckuvienė